

Roman

Ilustrovan družinski tednik · Izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 1. januarja 1931

Štev. 1

Na Silvestrovo 1930

Tako, dragi čitatelji, spet je leto za nami. Se spominjate, še včeraj ste rekli: „Spet je en dan za nami!“ Se spominjate, dvainpetdesetkrat ste rekli: „Kaj, že spet sobota?“ Da, že spet sobota. Dva in petdeset sobot je minilo kakor bi trenil, in zagledali smo se pred letom 1931.

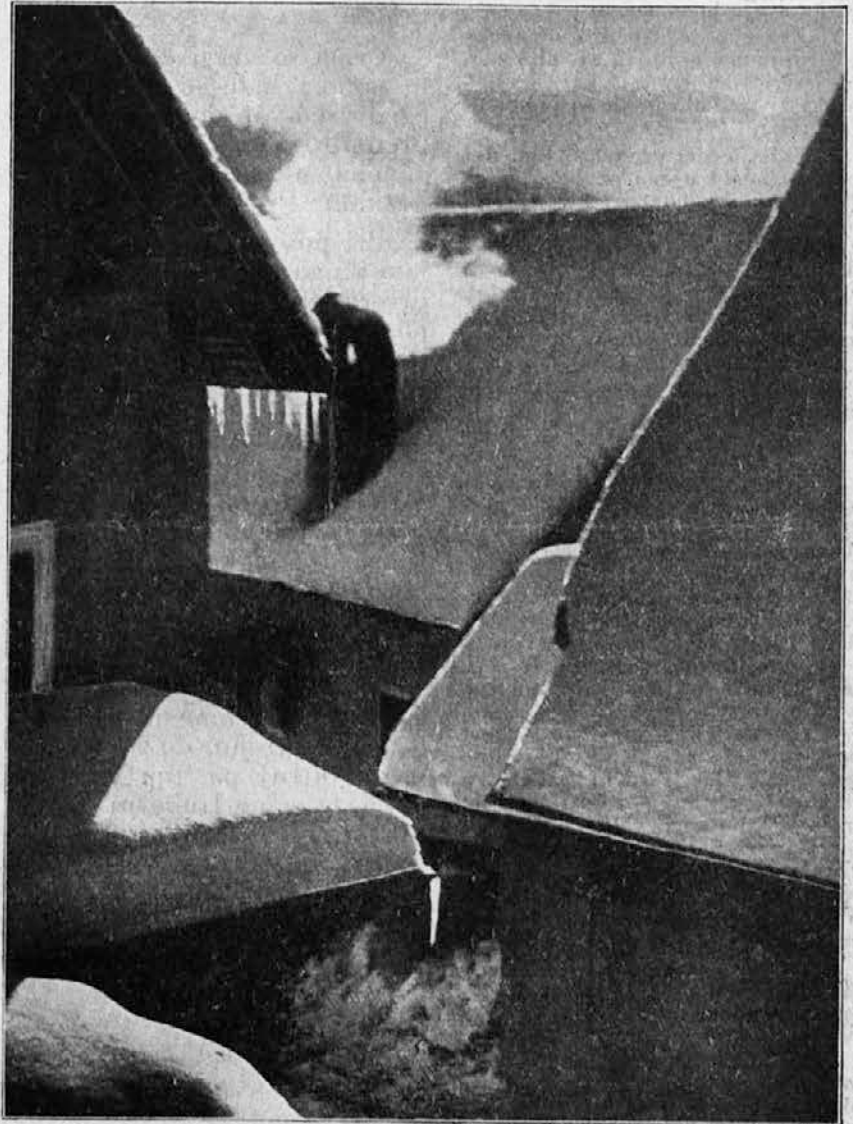
Čudna so nova leta. Vsako Silvestrovo toliko od nje ga pričakujemo, dvigamo čaše z vinom, ugašamo luč, odganjamo staro leto, se poljubimo, in že smo v novem letu.

Kakor mlado, lepo dekle je novo leto. Sveže je, živo, veselo — toda vselej naš prevara. Kakor vsa takale mlada dekleta. Tako se mi vidi, kakor da nam je vsako takole novo leto prav za prav že star znanec, samo da se na Silvestrovo vselej iznova pomladi. Morda pri Voronovu ali vrag vedi kje! Jaz ne zaupam nobenemu več. Kakor tudi ne mladim dekletom. Varljiva so.

Tako je bilo lani. Na Silvestrovo sem novemu letu na čast vzdignil čašo, vsi smo si voščili, poljubil sem se z lepim dekletom, ki mi je imelo (mimo grede) postati žena, in ... nisem nič imel od njega.

Jaz nič več ne zaupam nobenemu novemu letu. Zato bom pričakal devetnajst sto eno in trideseto leto brez vina in brez dekleta ...

Vidim, da postaja vse to nezmiselnost. Poslej sem sklenil, da začnem šteti plese in veselice. V Nemčiji štejejo brezposelne in so jih na vsem svetu našteali okoli osemnajst milijonov, in jih je od dneva do dneva več. Lepo, kaj ne?

Novoletno jutro na kmetih

Foto Krašovec

Pri nas pa je od dneva do dneva več veselice in zato sem jih sklenil šteti. Človeku je lažje gledati one, ki se vesele in vrte in uživajo drug v drugem ... Samo da mi oni drugi, veste, tisti milijoni, nočejo iz spomina. Baš nocoj ne. Vi pa nikanar — nikanarite se ravnati

po meni. Nego storite za novo leto tako kakor sem jaz lani:

Dvignite čašo, utrnite luč, poljubite lepo devojko, samo ne take, ki bi takoj hotela pred oltar ... in voščite ji, kakor vam voščim tudi jaz:

Srečno novo leto 1931!

MED ČIKAŠKIMI BANDITI

Copyright by Agence Littéraire Internationale, Paris

Črnci so bele vrane med banditi

Gl. članke v štev. 44—52 lanskega letnika „Romana“!

Ministrski predsednik general P. Živković je bil povišan v armadnega generala.

23. decembra je umrl v Ljubljani inženjer Ign. Majdel, profesor na rudarskem oddelku ljubljanske tehnike, rodom Rus. Pokopali so ga pri Sv. Križu.

Dr. Novačan, znani slovenski pisatelj in naš novi konzul v Braili v Rumuniji, se je 27. decembra odpeljal na svoje novo mesto.

V Zagrebu je skočil iz drugega nadstropja na cesto in se ubil sloveči češki komponist Oskar Nedbal. Vzrok: živel. Pokojnika so pokopali v Zagrebu.

Z novim letom preneha „Ponedeljek“, namestu njega pa bo „Jutro“ izhajalo tudi v ponedeljkih. Revija „Naša doba“, ki je bila doslej štirnajstidnevnik, se pretvori v mesečnik.

27. december je poteklo 50 let, kar so sprejeli prve bolnike na umobolnico na Studencu.

V Jugoslaviji umre na leto za tuberkulozo okoli 50.000 ljudi, samo v Sloveniji pa 2000.

Profesorja Einsteina, očeta relativnostne teorije, je oxfordska univerza povabila, da bi letos poleti tam predaval. Nemški učenjak se je povabilu odzvel.

Maršal Joffre, zmagovalc v veliki bitki na Marni (1914), je obolel na vnetju žil in prisadu na nogi, ki so mu jo zato morali odrezati. Maršalu je 78 let in je malo upanja, da bi operacijo prestal.

V ponedeljek je umrl na svojem posestvu šef rumunske liberalne stranke Vintila Bratianu. Zadela ga je kap. — Rodbina Bratianov je igrala v Rumuniji veliko politično vlogo; prvi udarec je pokojnemu državniku zadal dvig rumunske narodne kmetijske stranke, popolnoma pa je njegov vpliv skopnel s povratkom kralja Karla v Rumunijo.

Karl Kramář, eden najodličnejših čeških politikov, je slavil 27. decembra sedemdesetletnico svojega življenja.

Na erlanški univerzi v Nemčiji so statistično dognali, da tamošnji visokošolci največ bero Karla Maya...

Po najnovjših poročilih je v Ameriki zraslo število brezposelnih od 1. decembra do 15. decembra l. l. za 500.000 na 5 milijonov 500.000. V Nemčiji imajo blizu 4 milijone ljudi, ki ne morejo dobiti dela in zasluzka, na Angleškem 2.500.000, v Franciji pa okoli 8000 (lani v tem času samo 800).

Praga ima po novem štetju okoli 860.000 ljudi in je od zadnjega ljudskega štetja zelo narasla. — Tudi iz Italije poročajo, da nekatera večja

oblastva kaj rada naprtijo črncem odgovornost za večino zločinov, ki se zgodijo v Čikagu; po moji sodbi pa je to jako pretirano.

Črnci so večji del zapleteni samo v manjše lopovščine; pred vsem jih dobite pri vseh pretepih. Vloga, ki jo igrajo v velebanditstvu, pa je zelo neznatna.

Pri posetu zamorskega dela Čikaga se mi je pokazala pretresljiva slika bede in obupa. V Čikagu vlada namreč kakor v vseh ameriških mestih strašna gospodarska kriza. Vse povsod zija brezposelnost. In povsod postavijo črnce seveda najprej na cesto. Stražniki so mi razkazali celo vrsto lokalov, kjer črnci biljardirajo in kvartajo. Okoli igračev pa so sedeli drugi zamorci, sestradani in apatični.

„Brezposelni brezkravniki,“ so mi povedali policisti. „Gospodar jih vzame iz usmiljenja pod streho, da se tu naspje, zjutraj pa jim da čašo kave. Iz same ljubezni do črnih bratov.“

Ko sva s Harryjem prišla do „Grand-Theatra“, kjer sva upala dobiti črnega bandita, se je bil zastor že dvignil. Dvorana je bila pol prazna: gospodarska kriza!

Občinstvo, orkester, igralci — sami črnci. Midva sva

edina belca. Izbereva si prostor v zadnji vrsti.

Program tvori dokaj nedolžna in razmeroma razkošno opremljena music-hallska revija, ki jo igralci podajajo nenavadno živo, občinstvo pa ji ne ploska nič manj navdušeno.

GLORIA SWANSON V ZAMORSKEM GLEDALISCU

Ploskanje zdajci naraste v orkan, ko se pojavi na odru jako pomanjkljivo oblečena igralka. Pri vsaki njeni kretanju se pas iz peresja, ki ga ima opasanega okoli kolkov, strese kakor v viharju.

Čudna oseba, ta plesalka! To dolgo koščeno telo, te roke, ki jim skoro ni videti konca, ta čudno čvrst tilnik!

Harry se skloni k meni na uho in mi šepne:

„To je Gloria Swanson. Nu, kaj pravite? Ali ji je videti, da je moški?“

Plesalka je v zasebnem življenju črnc čisto normalnega moškega spola. Nekega dne se je pojavil v ženski preobleki v neki reviji in je dosegel tako velik uspeh, da je jel poslej nastopati samo v ženskih oblekah. Vrhu vsega še v jako pičlih kostimih.

„Po polnoči pleše v neki zamorski beznici,“ dodaja Harry. „Strašne novice zasluži in beleži velikanske uspehe.“

mesta naglo rastejo. Tako ima Napulj 990.000, Milan 980.000 in Genova 950.000 ljudi ter bo kakor kaže Italija, ki danes nima niti enega milijonskega mesta, v kratkem imela kar tri.

V Berlinu se je na sveto noč poročilo 10.000 parov.

Najnovejše vesti z Jave pravijo, da je noč zdaj zahteval izbruh ognjenika Merapija okoli 800, po drugih virih celo 1300 smrtnih žrtev.

Farmarji v ameriški državi Manitoba so začeli kuriti z ječmenom, češ da jim je cenejši od premoga in drv... Za 1 bušel ječmena baje ne dobe več ko 25 centov (14 Din).

Tudi Argentina je po zgledu ostalih ameriških držav zadržala priseljevanje. Ker ga po ustavi prepovedati ne more, je zvišala pristojbine za kolke na potnih listinah z dosedanjih 5 zlatih pesov na 33 (to je s prejšnjih 160 Din na 1800 Din)

Gloria Swanson pleše poslednji ples prvega dejanja. Točka, ki se prav tako protivi zakonom težnosti kakor spodobnosti. Zato mi je kmalu dovolj. Vrh tega me mika zvedeti, ali je črni bandit Bugsa Morana tudi pri predstavi ali ne.

Naposled zastor pade. V vestibulu se izprehajajo zamorski pari in s ponosom razkazujejo svoje nedeljske obleke in toalete.

Harry pokaže na nekega moža, ki je podoben drugim kakor jajce jajcu:

„To je on.“

In stopi k njemu ter mu stisne roko. Možak, ki niti ni posebno črne polti, ga predstavi svoji spremljevalki, majhni in drobni ženski s prekrasnimi belimi zobmi.

Tako dobim priliko, da si ga od daleč ogledam. Ni posebno visok niti ne močan, ne lep ne grd. Njegova vnanost ne razodeva ne divjosti in ne krutosti. Skratka, neznan je.

Zdi se, da se imenitno zabava, zakaj oči mu gore kakor v vročici.

Premor je končan. Spet zavzameva svoj prostor, ne da bi se bil seznanil z njim. Harry mi sporoči, da me bosta črnc in njegova spremljevalka po predstavi sprejela.

PRI MORILCU

Po predstavi se s Harryjem pridruživa črncu in njegovi spremljevalki. Harry ves čas nekaj tiho govori s črncem, kakor da mu hoče izvahtati kake tajnosti. Jaz sem šel zraven njegove prijateljice z belimi zobmi; vsa njena konverzacija je sestajala iz abotnega smeha.

Prišedši domov jo je črnc poslal spat — z glasom, ki je razodeval avtoriteto moža in nežnost ljubimca. Brez ugovora ga je ubogala, in kmalu smo čuli njeno enakomerno dihanje iz sosednje sobe.

Harry je izpulil črncu vse, kar nama je povedal, s spretnostjo, potrpežljivostjo in pa

skrbnostjo nežnega zobnega zdravnika, ki dere hudo boleč zob.

PEKLENSKI NAČRT

Ko je bil še mlad, je pripovedoval črnc, je bil zaposlen v neki tovarni v Michiganu; tam se mu je ponudila prilika, da se je seznanil s tihotapci alkohola. Tako je prvič v življenju prišel v dotik z zločinskim svetom. Od tam se je preselil v Čikago, kjer je sodeloval pri dobavljanju piva. To pri „suhem režimu“ ni kaj prijetno delo. Šlo je pred vsem za to, da se zaščitijo tovari pred sovražnimi tolpmi. Seveda so mu morali dati tudi orožje v roke. Nekega dne je prišlo do streljanja in takrat se je izkazalo, da zna ravnati z revolverjem.

Potlej je „delal“ z Little-Hymiejem, čigar pravo ime je bilo Weiss; to je bil strašno krvoločni Poljak. Nekega dne so ga ubili člani sovražne tolpe, ko se je izprehajal s svojim odvetnikom O. W. O'Brienom.

Harry mu omeni ta dogodek in pri tem se črnc spomni drugega svojega gospodarja, nekega Duffyja, pri katerem je bil že prej kakor pri Hymieju.

„Kaj ne.“ namigne Harry, „ko si bil še pri Duffyju, se je nekoč razjezil, ker mu nisi mogel najti Hortona...“

„Hortona?“ se začudi črnc.

„Nu, da — tistega, ki si ga moral spraviti s pota...“

Črnc se spomni. „Aha, Mr. Duffy se je strašno razjezil name.“

„Strašno, rad verjamem.“ je nadaljeval Harry. „Takrat je prišel k tebi in ti je rekel: ‚Ker ne morem ubiti Hortona, poidem in ubijem njegovo mater. Gotovo se udeleži pogreba, in takrat ga dobim.‘ Toda Duffyja so prej ubili, preden je utegnil izvesti ta pekleni načrt. Tako je pač: v razbojniškem poklicu človek nikoli ne sme delati načrtov.“

V novem letu

Vam želi „Roman“ vseh dobrot v izobilju. Kolikor bo tem dobrotam on sam oče ali boter, zanesite se, da se bo potrudil in Vam skušal ustreči še bolj kakor do zdaj.

Največjo novico za novo leto smo Vam razkrili že v božični številki: „Roman“ prične prav v kratkem prinašati v posebno obilnih nadaljevanjih

originalen slovenski roman

tako zanimive vsebine, da mora na mah osvojiti naše prijatelje naročnike in bralce. Več o njem Vam povemo v prihodnjih številkah.

V kratkem se sklene vrsta člankov o čikaških banditih, ki jih „Romanovci“ gotovo z zanimanjem spremljajo. Prav tako je le še za nekaj števil roman „Žena z večno mladostjo“; ko bo obojega konec, imamo pripravljenega

nekaj posebnega.

Že danes Vam lahko povemo, da se bo pripovedna plat „Romana“ takrat silno okrepila, notranji ustroj lista pa puenostavil, kar mu bo le v prid.

Menda nam ni treba še posebej omenjati, da bomo z vso pažnjo tudi poslej izbirali

povestice in novele,

in da bomo s skrbjo urejali gospodinjstvo rubrike, kjer bomo prinašali res praktične in

za naše žene in matere

zanimive in koristne stvari. Tudi filmske rubrike, ki se je v zadnjem času prav živo razvila, ne bomo zanemarili, in kakopak bo

humor,

ki je zabela vsakemu branju, tudi v letošnjem „Romanu“ spodobno zastopan.

In za vse to — kaj zahtevamo od Vas? Malo, in lahko Vam bo izpolniti: ostanite nam zvesti, širite naš list med prijatelji in pridobite mu vsak

vsaj enega naročnika!

Razširite ga v vseh družinah, ki jih poznate, povejte jim, da jih pride „Roman“ redno vsak četrtek zabavat in razveseljevat. — Drugo, česar Vas prosimo, pa je prav tako malekosto: poravnajte naročnino takoj in ne odlašajte! (Položnice ste te dni dobili.) Če boste Vi točni nasproti „Romanu“, bo tudi „Roman“ vedno točen nasproti Vam!

Po desetih letih

Napisal L. Leonard

...rba pod odejami — to je prav za prav Peter Mac-Ginley, nekdanji junak ameriških francoskih čet — se je zganila, ko je jutranje solnce posijalo na malo, štirioglato zrcalce nad umivalnikom in se je jarek odsev odbil na posteljo. In izpod odej se je pokazal šop ščetinastih rdečih las in edino mežikajoče oko. Potlej je Peter zazelhal in iztegnil edino laket. Pri tem je zaklel, kakor je to poslednje čase dostikrat storil. Župniku, ki mu je bil zato pridigo napravil, je Peter srdito odgovoril:

„Odrežite kateremukoli ameriškemu lrecu eno nogo in eno roko, dajte mu tu pa tam okusiti malce malarijaste zastrupitve krvi, potem pa se še čudite, če ni s tem zadovoljen!“

In pri tem sploh ni povedal, da je bilo izguba roke in noge šele pol njegove nesreče. Celo lrec, si je rekel Peter, je ponosen na svoj obraz. Z njegovim obrazom sicer njegova pokojna mati pri lepotnem tekmovanju otrok v Dublinu gotovo ne bi bila dobila 1. nagrade - res; toda njegov pa je bil obraz vendarle. Ščāsoma se je kar privadil svoji rdeči bodljikasti bradi, in tudi svoja široka usta je vzljubil in močne, oglate lične kosti. In potem... tudi Kate je kazala neko nerazumljivo nag-njenje do tega obraza, tako da si ga je Peter prej kar z neko nečimurnostjo ogledoval. Danes pa...

Toda te grenke misli niso bile tisto, kar je mlademu možu šinilo v glavo, ko se je zdajle obrnil na zdravo stran in še ves zaspan pomežiknil v solnce. Pomislil je namreč na to, da že štiri in dvajset ur ni jedel in da bi bilo bolje, če vstane in se spravi na delo,

ako noče, da bo prihodnjih štiri in dvajset ur ravno ista.

Bolelo je njegov ponos, da je moral sedeti v delavnici za igračke in tratiti življenje pri rezljači in loncu za barve, ko je prej vedno upal, da postane politik ali vsaj policist, kadar bo imel trideset let. Toda ta sen je šel — prav tako kakor Katino prijateljstvo — pot vseh sanj. Šele zdaj se je domislil, da je tudi njegove dosedanje službe konec. Teden dni je bil bolan, pa so mu odpovedali.

Pogledal je tja proti ogedalu, kjer je za okvirjem tičal koledar. „Samo zato ga imam,“ je rekel zdravniku, „da vem, kdaj je nedelja.“ Na vrhnjem listu je bil rdeč križec, in Petra je kar vrglo iz postelje. Danes bi vendar moral korakati v paradi; torej se začne lov za novo službo šele jutri.

Britje trdih rdečih kocin je bilo za Petra vedno muka, zlasti pa zdaj, ko so mu obraz tako grdo skrpali. Vselej je klel nad grbastim nosom, nad navzkriž zraslima čeljustima in nad luknjo, ali kar je že bilo, ki mu jo je kirurg pustil v bradi. — „Pohabljen obraz,“ so mu napisali v bolnici v Franciji, in Peter, ki mu je bilo komaj pol toliko za roke in noge, se je pri teh besedah skrivil. „Pohabljen, verjamem,“ je rekel, ko se je prvič pogledal v zrcalu. In ko so ga potem spustili, mu je bila prva pot na skalo za bolnico, kjer je bil tako lep razgled na morje. Tam je pisal Kati in ji vrnil besedo. Vse ji je bil razpovedal, odkrito. Kar ga je še ostalo, je pisal, bi bilo baš dovolj za nemško hrenovko — bogme, toliko ga ni bilo več, da bi se smel imenovati mož. In njegov obraz — Kate, ki je zala in ki ljubi življenje, mora vzeti politika s cilindrom in briljantom v

kravati. In srečna naj bo.

In danes je bilo torej deset let tega. Ameriški bojavniki so bili obiskali Francijo in tamkajšnja bojišča in so se ravno vrnili v Newyork. Njim na čast je bila zdaj parada in tudi on je obljubil, da bo korakal v njej. Korakal, to prav za prav ni bil pravi izraz za pohabljenca. Ne; da ji bo prisostvoval, se je srdito popravil Peter. Dosti potov je peš prehodil zadnja leta; danes pa se bo peljal, nekam ga bodo že posadili, v kak voz za velike invalide. V zaprt avto kake bogate stare dame, nemara; Petru bi bil odprt avto ljubši.

„Ne, pustite me doma, dečki!“ jim je bil rekel, ko so silili vanj, naj gre z njimi v Francijo. „Pa pozdravite za mene Eiffelov stolp in vsako roko in vsako nogo, ki jo vidite kje v Franciji ležati!“

Danes je bila torej pozdravna parada. Mora se podvizati, zakaaj pot je še dolga. Njegovo uniformo je že davno vrag vzel. Modro obleko si torej obleče, v solncu bo že precej ogoljena, slamnik z rdeče in vijoličasto progastim trakom in rumeno lakirane bergle. Peter se je zavihnil čez tri stopnice dol na cesto in v stransko ulico, kjer so se zbirali ljudje.

Bilo je vroče in Peter je bil od dolgega posta onemogel, hoja mu je postajala težka. Zaklel je natihoma in neka mlada dama v črnem svilnatem klobuku se mu je prestrašena umaknila.

Peter je hitel dalje. Ni se upal pogledati v izložbo, kjer so bili razstavljeni cvrtnjaki in leskečoč se nikljaste ročke. Preslabotnega se je čutil, da bi mogel priti do štirinajste ulice in se udeležiti vse parade, toda vsaj videti je hotel tovariše in jih pozdraviti.

Tako je stal in gledal policijo, ki je ponosno na konjih praznila cesto za izprevod. Potlej je prišla godba.

Nadaljevanje na 15. strani

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Kako sem se spet zagledal v svoji sobi, ne vem — —

XIV

DUŠA V PEKLENSKIH MUKAH

Bilo je že skoro deset ponoči, ko sem se vrgel na posteljo in začel razmišljati o tem, kar sem videl in slišal. Toda čim bolj sem premišljal, tem manj sem razumel.

Da je ta ženska stara dva tisoč let? Bežite no, kdo bo to verjel! A vendar — — Ne, ne, nezmisel!

Odmahnil sem z roko: kdo bi si ubijal glavo s temi stvarmi, ki jih nikoli ne boš razumel!

Zaspal pa le nisem. Hodil sem po sobi gor in dol in zdajci sem zapazil odprtino v zidu, ki je prej še nisem videl. Vzajemem svečo in si jo jamem ogledovati. Ta odprtina je držala v neki hodnik. Radoveden se spustim vanj. Ko napravim kakih petdeset korakov, pridem do drugega hodnika, ki je prvega sekal v pravem kotu. Tam mi mahoma ugasne sveča in bil sem v popolni temi. Vžigalice nisem imel in tako mi ni kazalo drugega kakor iti na slepo srečo dalje. In res zagledam v daljavi drobno svetlo pičico. — Oprezno stopam dalje, držeč se zidu. Še kakih trideset korakov — in potem postane luč svetlejša. Takrat tudi vidim, da prihaja ta svetloba izza neke zavese. Že sem pri tej zavesi, pogledam za njo —

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je enajsto. Novi naročniki naj pri naročilu izrečno zahtevajo še prejšnjih deset števil.

S temi besedami stopi proti meni, iz oči pa se ji ukreše strašen blisk, ki ga nisem mogel vzdržati. Trepečoč od strahu sem pal na zemljo pred njo.

„Tujec,“ reče ona, mahoma spet vsa izpremenjena. „Prestrašila sem te! Oprosti! Toda pogosto izgubi celo največje božanstvo potrpljenje in malo je manjkalo, da me ni radovednost pripravila do tega, da se poslužim svoje moči. Bil si blizu smrti, pa sem se pravočasno obvladala. — Kaj je torej s skarabejem?“

„Pobral sem ga s tal,“ sem odgovoril ves trepečoč in počasi vstal. „Našel sem ga v Leonovi sobi.“

„Čudno,“ reče ona in glas se ji trese kakor navadni ženski. „Nekoč sem videla podoben talisman, visel je na vratu onega, ki sem ga ljubila.“

Za trenutek umolkne, nato pa povzame in glas ji je spet miren:

„Najbrž je onemu samo sličen, čeprav takega še nikoli nisem videla. Z njim je v zvezi neka povest... Zdaj pa idi, Holly, in če moreš pozabi, da si gledal Aješino lepoto!“

S temi besedami se obrne, se vrže na posteljo in zarije svoje lepo mehko telo v perje.

Bila je nekaka soba in sredi nje je gorel ogenj. Nad ognjem pa se je sklanjala neka ženska, ogrnjena v dolg plašč. Zdajci pa, ko sem še premišljal, kaj naj storim, je vrgla z neko divjo kretnjo plašč s sebe in se vzravnala.

Bila je O n a ! Oblečena je bila kakor prej, ko sem jo videl brez tančice v beli halji, in tudi zdaj so ji kodrasti lasje padali po hrbtu. A kaj ji je?

Roke je spuščala na ogenj in jih spet dvignila nad glavo in, tako mi duše, ogenj je šel za njenimi rokami! In pri tem je govorila v arabščini in z glasom, da mi je oledenila kri v žilah:

„Naj bo prokleta na veke!“

In potem je spet spustila roke, in pod njimi se je stisnil tudi plamen.

„Preklet naj ji bo spomin! Preklet spomin Egipčanke!“

In spet je dvignila roke in jih spustila.

„Naj bo prokleta lepa hči Nila zaradi svoje lepote! Naj bo prokleta zato, ker je bila njena magija večja od moje! Naj bo prokleta zato, ker mi je ugrabila mojega dragega!“

In spet je spustila roke in ogenj je postal čisto majhen.

Tako je storila še večkrat, nato pa, kakor da se je utrudila, je prekinila obred. Sedla je na tla in zarila roke v svoje goste lase ter začela tožiti z obupnim glasom:

„Dva tisoč let čakam in tripim, in čeprav minevajo stoletja za stoletji, in letni časi drug za drugim, spomin ni

postal slabši in nada mi ne si-
je svetleje kakor prej. O, ži-
veti dva tisoč let s strastjo v
srecu in grehom pred seboj! O,
meni življenje ne prinese po-
zabljenja!"

In vrgla se je na tla in jo-
kala in ihtela, da bi se je ka-
men usmilil.

Takrat pa sem se osvestil
in se odtrgal od tega strašne-
ga prizora. Stekel sem, kar so
mi noge dale. In tako sem be-
gal sam ne vem kako dolgo.
Dvakrat sem pal, a sem se ta-
koj zopet pobral. Naposled
sem odkril kamenite stopnice,
po katerih sem bil prišel, in
kmalu nato svetlobni pramen
v hodniku pred seboj. Še ma-
lo in bil sem v svoji sobi, kjer
sem se zavalil na posteljo in
zaspal kakor ubit.

Druga knjiga

I

AJEŠA SODI

Prvo, česar se spomnim po
tem dogodku, je bilo, da sem
zagledal, ko sem se prebudil,
zraven sebe Joba.

„Kaj je, Job?“ ga vprašam.

„Oprostite, gospod,“ odgo-
vori. „Mislil sem, da spite; saj
bi bili potrebni — kakor da
vso noč niste nič spali.“

„Da, bila je noč, kakršne
si ne želim več v življenju.“

„Kako je Leonu, Job?“

„Vedno enako, gospod. Če
se kmalu ne obrne na bolje,
bo slaba, gospod.“

Vstanem, oblečem se in se
odpravim k Leonu. Siromak
res še zmerom fantazira in me
niti ne spozna. Vprašam Usta-
no, kaj ona misli. Ona pa sa-
mo odkima z glavo in se spu-
sti v jok. Tudi ona je že obu-
pala. Sklenil sem sam pri sebi,
da poprosim Njo, naj mi ga
ozdravi — saj je rekla, da to
zna. Še sem stal v njegovi so-
bi, ko vstopi Bilali.

„Nocoj umre,“ reče in po-
membno prikima.

„Bog ne daj!“ rečem in se
s težkim srcem obrnem.

„Ona, ki se ji moramo po-
koriti, zapoveduje, da prideš
k njej, Jež,“ mi reče starec,
ko stopiva iz sobe. „Toda, sin
moj, bodi oprezen. Včeraj, ko
se nisi hotel plaziti po trebu-
hu, sem že mislil, da je po te-
bi. Zdaj sedi v veliki dvorani,
da sodi tiste, ki so hoteli ubiti
tebe in Leva. Idi, sinko, idi!“

Stopil sem za njim po hod-
niku in ko sva prišla do ve-
like votline, sem videl, da se
tudi mnogi Amahageri žurijo
tja kakor midva. Pomešala
sva se v množico. Ko sva sre-
di votline, se ustaviva. Tam-
kaj se je zbralo ljudstvo obeh
spolov in vse je napeto nekaj
čakalo. Mahoma pa vse popa-
da po tleh — le jaz sem stal
pokonci kakor človek, ki je
edini po bitki ostal živ.

Prav takrat so začele iz
hodnika z leve prihajati stra-
že, za njimi nemi moški in
ženske s svetilkami, naposled
pa vitka bela postava, zavita
od nog do glave; v njej sem
tako spoznal Njo.

Tudi Ona me je opazila.
Obrnila se je k meni in rekla
v grškem jeziku, najbrž zato,
ker ni marala, da bi jo drugi
razumeli.

„Stopi sem, Holly,“ je re-
kla, „sedi k mojim nogam ter
glej, kako sodim tiste, ki so te
hotel ubiti.“

Priklonil sem se in se spu-
stil k Njenim nogam.

„Kako si spal, Holly?“ me
vpraša ona.

„Slabo, Aješa!“ odgovorim
po pravici.

„Tudi jaz nisem dobro spa-
la,“ odvrne Ona z nasmeškom.
„Sanjala sem... sanjala o ne-
kom, ki ga mrzim, in o ne-

kom... ki ga ljubim...“ Nato
pa, kakor da hoče obrniti po-
govor, reče kapetanu straže
arabski: „Privedi mi obto-
žence!“

Kapetan se globoko pri-
kloni in izgine s svojimi ljud-
mi po hodniku.

Ne traja dolgo, ko med
ljudmi završi. Straže so se
vračale in z njimi so prihajali
naši napadalci, kakih dvajset
jih je bilo. Obrazi so jim raz-
odevali strah. Hoteli so se
vreči na tla, toda Ona je od-
mahnila z roko.

„Ne,“ je rekla s svojim
najmehkejšim glasom, „stojte!
Morda pride kmalu čas, da
vam bo dovolj in preveč dol-
gega ležanja.“ Pri teh besedah
se melodijozno nasmeje.

Od strahu se nesrečnikom
sključijo hrbti. Čeprav so bili
nepopoljšljivi zlikovci, so se
mi vendar zasmilili.

Tedaj se obrne Ona k meni
in reče z mirnim, premišlje-
nim glasom:

„Ali poznaš, dragi gost, ki
te v tvoji domovini poznajo
pod imenom bodečega lesa, te
ljudi?“

„Poznam jih, kraljica,“ od-
govorim.

„Zatorej povej meni in te-
mu zboru vse ono, kar si meni
že povedal.“

Tako sem še enkrat pove-
dal tisto zastran kanibalskih
svečanosti in priprav, kako bi
nas pojedli. Ko sem končal,
je Aješa pozvala Bilalija, ki
je potrdil, da je vse, kar sem
govoril, res.

„Zdaj ste čuli,“ reče napo-
sled Ona s hladnim glasom,
kakršnega pri njej še nisem
poznal. „Kaj imate povedati v
obrambo?“

Nekaj časa je vse tiho, po-
tem pa vstane eden obtožen-
cev, krasen dečko lepe rasti,
ostrih črt in sokoljih oči. V
kratkih besedah, z glasom, ki
je zvenel docela prirodno, je
priznal, da jim je bilo zapove-
dano, da se ne smejo dotakni-
ti belih ljudi, toda za onega
črnega da jim nihče ni nič
ukazal. Zastran napada na
nas pa pravi, da je prišlo do

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 10. strani

1. Kaj je bušel?
2. Koliko je 1 funt?
3. Koliko je 1 milja?
4. Kako je nastala za dolar ozna-
ka dvakrat prečrtani S?
5. Kaj je insult?
6. Kaj pomeni v glasbi mae-
stoso?
7. Kaj je ozmij?

njega v jezi in da ga jim je žal. Govornik sklene s ponižno prošnjo, naj jih pomilosti.

Vseobča tišina nastane po njegovem govoru. Nekaj časa se nihče ne zgane, potlej pa počasi vstane Ona in izpregovori.

„Kače in psi,“ začne s prečudno mirnim in tihim glasom, da mi zagomazi po hrbtu. In ta njen glas je postajal vse jačji in glasnejši, čim delj je govorila, dokler se ni razlegel po vsej votlini. „Vi ljudožrci ste storili dva zločina. Napadli ste te tujce in hoteli ubiti njihovega slugo, in že zato ste vredni smrti. Pa to še ni vse. Drznili ste se tudi biti mi neposlušni. Ali vam nisem poslala sporočila po Bilaliju? Nisem vam zapovedala, da bodite gostoljubni do tujcev? Ali vas niso od mladosti učili, da je Njena zapoved zakon in da mora vsakdo poginiti, kdor ga prelomi?“

Vse to dobro veste, zlikovci, toda pokvarjeni ste do kosti in brezbožnost pôlje v vaših žilah. Da ni bilo mene, vas že davno ne bi bilo; vaša lastna zločest bi vas bila že upropastila. A zdaj, čujte, kaj vas čaka, ker ste hoteli usmrtiti te ljudi, moje goste: odvedejo vas v sobo za mučenje, jutri v mraku pa bodo tiste izmed vas, ki prežive jutrišnji dan, ubili na prav tak način, kakor ste vi hoteli ubiti slugo mojega gosta.“

Ona utihne in po votlini se razširi zamolklo mrmranje groze in strahu. Žrtve pa, ki so šele zdaj spoznale vso strahoto svoje kazni, popadajo na tla in jamejo jokaje prositi milosti. Tudi jaz se obrnem k Aješi in jo zaprosim, naj jim podari življenje. Toda ona ostane trda ko kamen.

„Holly,“ reče spet grški, „tega ne morem in ne smem storiti. Če bi bila prizanesljiva do teh volkov, ne bi bilo vaše življenje niti en dan varno med temi ljudmi. Ne poznaš jih. Kakor tigri hlepe in koprne po vaši krvi. In kako, misliš, naj drugače vladam ta

narod? Samo en polk imam stražarjev, ki vrše moje zapovedi, in zato moram vladati s silo in s strahom. Vendar stirim komaj enkrat v vsakem rodu to, kar sem pravkar storila. Ne misli, da sem nečloveška in da se hočem maščevati nad takimi bitji, kakršna so to! Kdor dolgo živi, Holly, ne pozna več strasti — razen tedaj, kadar gre za kaj posebnega. Toda čeprav se ti je morda zdelo, da se srdim, se nisem prav nič razburjala. Ne, ne — ti ljudje morajo umreti, kakor sem zapovedala.“

S temi besedami se je obrnila k poveljniku straže:

„Naj se izpolni moje povelje!“

II

BREZNADNA LJUBEZEN

Potem ko so odvedli obsojence in so se ljudje jeli razhajati, sem tudi jaz vstal, hoteč oditi. Toda Ona mi dá z roko znamenje, naj ostanem.

Pregloboko sem se bil že zapletel v mreže njenih usodepolnih čarov, da bi mogel odoleti njenim besedam. Tako me je vzela s seboj in mi jela razkazovati skrivnosti votlin in prečudno ohranjenih mrtvecev v njih grobnicah. Ne bom

Najlepše darilo

*Za vsako roko
primerno perilo.*

*Amer. zlata nalivna
peresa, najnovjša,
v 4 barvah in vseh
velikostih za vsako
pisavo z garancijo
za vse življenje*

Samo pri **A. PRELOG**
LJUBLJANA, Marijin trg.

popisoval, kaj sem vse videl tam; naj zadošča, če povem, da sem vse gledal le s telesnimi očmi, zakaj pred duševnimi je venomer stala samo — Ona.

Tako sva počasi prišla do stopnic, ki so držale do Njenega predsobja. Tam sem se hotel od kraljice posloviti, toda ona ni marala niti poslušati.

„Nikar ne beži pred menoj, Holly,“ mi reče, s teboj rada govorim. Pomisli, Holly: dva tisoč let nisem nikogar imela, da bi se z njim kaj pomenila, razen sužnjev in lastnih misli. Odgrni zastor in sedi k meni, da se pogovoriva o kakih prijetnih stvareh!“

To rekši vstane in spusti s sebe belo kopreno ter se pokaže pred menoj vsa blesteča in svetla kakor kača kadar zavrže svojo staro kožo. In me pogleda s svojimi divnimi očmi in se zasmeje s svojim vedrim smehom, da se razleže po zraku kakor zvonjenje srebrnih zvončkov.

Vsa se je bila izpremenila. Nič več je ni mučil spomin kakor takrat ko je preklinjala svojo mrtvo tekmovalko kraj plapolajočega ognja. Nič več ni bila strašna kakor v sodni dvorani, ne otožna kakor pri grobnicah... Ne, bila je kakor zmagoslavna Afrodita. Kakor da je vse iz nje kipelo samo življenje, žarko, polno, živo življenje. Vsega njenega veličanstva je mahoma nestalo; vrgla je s sebe ono grozo pred plamenom, ono hladnost sodnice, katere sodbo so prav zdaj izvrševali. Vrgla je vse to s sebe kakor oni svoj beli plašč, in zdaj ni bila nič drugega kakor sama vtelešena ljubkost. Poosobljenje zapepljive ženske, popolnejše in lepše od vseh, kar sem jih videl.

„Semkaj, dragi Holly, semkaj sedi! Ne pozabi, da si me sam želel videti, in ne preklinjaj me, če boš ostanek svojega življenja prebil s toliko boleščjo v srcu, da ti bo žal, da nisi prej umrl...“

Pesem v prozi

Pesnikova žena prijateljem, ki so prišli iskat njenega moža:

„Moj mož danes ne pojde v gostilno, ker mora napisati še nekaj ljubavnih pesmi, da mu bom jutri lahko kupila nove hlače.“

Moderna vzgoja

„Tonček, kaj bo pa rekla mama, ko bo videla, kako siabo izpričevalo si dobil?“

„Nič ne bo rekla, teta. Zmenila sva se že z očetom, da ji kupiva nov klobuk.“

Radodarnost

„Pomislite, gospod, nocoj se mi je sanjalo, da ste mi darovali tisoč dinarjev.“

„Kar obdrži jih!“

Amerika

Mirko je pozabil atlant v šoli. Ves je obupan in ne ve, kaj naj stori. Tedaj mu reče teta:

„Čakaj, Milko, grem jaz po svojega, ki ga imam spravljenega med spomini na mladost.“

„Ali je tudi Amerika že v njem?“ skrbno povpraša Milko.

Bolečina

Oče: „Verjemi mi, sinko, kadar te moram našeškati, trpim mnogo bolj kakor ti.“

Sinko: „Že mogoče — toda ne tam kakor jaz.“

Profesorska

„Oče, osa je na stropu.“

„Pohodi jo in pusti me pri miru.“

Lovska

„Kje pa imate svojega psa, gospod sodnik?“

„Proč sem ga dal, ker je bil preveč postrežljiv.“

„Kaj? Proč ste ga dali? To pametno živalco!“

„Preveč je bil pameten. Vse je razumel in vsega se je naučil. In postrežljiv je bil, tako postrežljiv! Moja žena je hotela, da bi ji nosil košaro s trga. Takoj se je naučil... Neko noč začujem v sosednji sobi sumljivo prasketanje. Vstanem, odprem vrata in v veliko grozo zagledam v soju svetiljke dva vlomilca, ki praznita mojo blagajno!“

„Tako? In pes ni lajal?“

„Vidite, prav v tem grmu tiči zajec. Revez ni mogel lajati, ker je držal v gobcu svetiljko in svetil tavovoma...“

Tat v zmoti

„Ukradli ste v kavarni pet zlic.“

Kako ste mogli kaj takega storiti?“

„Zmotil sem se, gospod!“

„Zmotili?“

„Da, mislil sem, da so srebrne.“

Pri zdravniku

„Pravite, gospodična, da vas vse boli. Kje vas je pa začelo?“

„V pisarni!“

Nerodno

„Ali ste dobili zastran mojega romana, ki ste mi ga založili, iz občinstva kako pismo?“

„Da. Neki gospod, ki se enako piše kakor vi, me je prosil, naj objavim v listih, da ga ni on napisal.“

Izkušnjava

„Pomisli, mama mi je spet hotela podariti za božič punčko.“

„Seveda, materinske instinkte nam zbujaajo, zraven pa zahtevajo, naj homo čednostne!“

Bernard Shaw

je bil nekoč gost v nekem kalifornijskem kopalšču. Ko je šel prvič v vodo, mu je dal oskrbnik kopaljšča ključ kabine, zraven pa majhno pločevinasto medaljo s številko devet.

„Počemu pa naj mi bo to?“ se je začudil Shaw.

„O,“ je mirno odgovoril oskrbnik, „to smo zato uvedli, da utopljenca laže identificiramo.“

Igla

Pesnik Charles Maurras se je nekoč razburjal v kavarni nad sedanje mladino. „Najstrašnejše pri njej je, da nima nikakega zmisla za vsakdanje potrebe. Vse kadi, pleše, plava, se vozi na motociklu — ne dobiš pa dan današnji dekleta, ki bi vedelo, počemu so igle.“

Pa se oglasi Kiki, znani model z Montparnassa:

„Kako da ne bi vedele! Za gramofone!“

Se ni obneslo

Mladega uradnika, ki ima mnogo prijateljic, opozori njegov predstojnik: „Prijatelj, lahko mi verjamete, da razumem te stvari, vendar mora uradnik paziti na svoj sloves in ne sme venomer samo z ženskami okoli letati. Nprestano dobivam tožbe o vas. Izberite si vendar že kako ženo!“

„Saj sem si jo že večkrat, pa sem vselej imel potem škandal z njenim možem!“

Jackie Coogan

je v Parizu obiskal tudi znano varijetejsko zvezdo Mistinguet, ki ga je hotela objeti. Toda Jackie se ji je umaknil.

„Kaj?“ se je zasmejala igralka, „ali si mar že prestar za poljubljanje?“

„Jaz ne,“ je odgovoril Jackie Coogan, „pač pa vi, gospal!“

Porod

Porod ni bil kaj lahek, domači so se strašno bali, nu, čež pet dni je bila kriza premagana. Mati se počuti že toliko bolje, da sme mali Lojzek k njej in objeti svojo drobno sestrico.

„Pa moraš biti zelo priden,“ svari oče, „mami je še jako slaba, štokrlja jo je hudo ugriznila v nogo.“

„Grda štokrlja,“ vzklikne Lojzek, „jo ugrizne po tako težkem porodu!“

Moderna povest

„Očka, tukajle berem v povesti: In žena je ihtela, se tolkla po prsni in se onesvestila. Kaj naj to pomeni?“

„Da je hotela imeti nov plašč!“

„Šmira“

Pri umiranju na diletantskem odru nenadoma pade zastor. Pa se takoj pokaže predsednik društva in se opraviči:

„Vljudno prosimo občinstvo za nekaj minut potrpežljivosti, ker je umirajočemu vitezu čisto nenadoma slabo postalo. Takoj ko se malo opomore, bo spet dalje umiral.“

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošl. hr. v Ljubljani št. 15.393.

— Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države odnosno 60 Din za pol leta.

JULES MARY:

Brez vesti

Drugi del OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je štiri-najsto. Novi naročniki naj pri naročilu zahtevajo še prejšnjih trinajst številok.

Bližal se je dan Gobriandovega rojstnega dne, in ker je bila jesen jako lepa, solnčna in topla kakor bi bilo šele v juniju, sta mati in hči sklenili kupiti skromen dar in z njim presenetiti očeta v tovarni; tam bi mu voščili, nato pa bi ga vzeli s seboj, da se skupaj malo povesele in vsaj eno popoldne pozabijo vsakdanje brige in skrbi.

O, kako dolgo si že niso privoščili nikake zabave! V tovarni jima gotovo ne bi odrekli prošnje, naj mu dajo popoldne prosto; odpeljali bi se ven iz Pariza, posedeli malo v prosti naravi, zvečer pa se vrnilo spet nazaj.

Stvar je bila sicer nekoliko draga, toda Julija se ji za nič na svetu ne bi odrekla; hotela je na vsak način očetu na rojstni dan pripraviti to malo presenečenje.

In tako je napočil usodni dan, Julija si je izgovorila prosto, in kmalu po kosilu sta se odpravili z materjo na pot. Okoli treh sta bili pred tovarno.

A, čudno: ko sta povprašali po Gobriandu, jima niso nič vedeli povedati. Vprašali sta na več krajih — nikjer nič.

Julija se je spomnila druge pisarne, o kateri je njen oče vedno pripovedoval, pisarne za delavce.

„Take pisarne tu sploh ni,“ so ji odgovorili.

Gobriand torej sploh nikdar ni bil v tovarni!

Oče ju je prevaral!

A odkod mu potem vsak teden toliko denarja? Kje ga zasluži? In pripovedovanje o povišanju prejemkov — po po čemu ta roman?

Julija si vsega tega ni vedela pojasniti in čuden nemir jo je zbudel. Obletela je z materjo vse tisto predmestje, povpraševala po vseh tovarnah in delavnicah in popisovala svojega očeta. „Morda pa je še kaka druga tovarna s takim ali podobnim imenom,“ si je rekla, hoteč si viliti novega poguma.

A povsod sta dobili isti odgovor, nikjer niso poznali Gobrianda. Popolnoma obupani sta se obrnili domov. Kaj je z očetom? Kakšen more biti njegov poklic, da se ne upa o njem govoriti?

Zdajci pa — šli sta ravno mimo neke vile — je Julija iznenada prisluhnila in se ustavila. Od nekod so prihajali zamolkli glasovi: moški glas je pel... pel neko pesem...

Juliji je zabilo srce.

„Saj to je ena izmed očetovih najdražjih pesmi!“ je vzkliknila, „in ta glas —“

Tudi mati je prisluhnila, a je takoj odkimala.

„Predaleč je ta glas,“ je menila. „Kako naj ga spoznam?“

Obe sta se ustavili, da bi bolje slišali. Prav takrat sta začuli novo pesem.

Julija je odločno stopila proti priprtih vratom.

„Moram videti, moram se prepričati!“ je zamrmrala deklica sama pri sebi.

Neki možak v lakejski obleki je pometal po dvorišču. Ko je zagledal deklico, je pristopil in vljudno vprašal:

„Ali koga iščete, gospodična?“

Toda Julija mu ni odgovorila. Hlastno je pogledala okoli sebe, toda bilo ni nikogar.

Sluga je ponovil vprašanje.

„Čula sem neki glas,“ je odgovorila Julija, „in hotela sem videti, kdo poje. Mislila sem, da je to na vašem dvorišču, zdaj pa vidim, da sem se zmotila — oprostite!“

„O, prosim, gospodična!“ se je priklonil sluga. „To petje prihaja od vile tam na oni strani — neki berač je, ki pride redno vsak teden. Tudi jaz ga rad poslušam, ker ima jako lep moški glas — v teh rečeh se spoznam, saj sem bil več let v operi za biljeterja.“

„Ali ste ga že kdaj videli?“ je vprašala Julija.

„Ne, zakaj ona vila je v Villierovi ulici, mi smo pa v Passyjski, k nam pa nikdar ne pride pet, ker nimamo najemnikov in se mu ne bi izplačalo. Ali se zanimate za glasbo, gospodična?“

„Kako pridem v Passyjsko ulico?“ je vprašala Julija, kakor da bi bila preslišala njegovo vprašanje.

„Idite po ulici, kjer ste prišli, nazaj in zavijte na desno; vila številka sedem.“

V tem je berač spet začel novo pesem.

„To mu prav lepo nese,“ je menil sluga. „Stavim kaj, da nikoli ne pride domov brez prgišča grošev — vsak dan gotovo zasluži najmanj pet frankov.“

Julija je postajala vse bolj zmedena.

„Če to ni njegov glas,“ si je rekla, „mu je pa prečudno podoben.“

Vsa zamišljena se je obrnila in krenila po ulici dol, kakor ji je lakej svetoval.

„Kam se ti pa tako mudi?“ je vprašala mati, ki jo je komaj dohajala. Julija je

skoro tekla. Ko je prišla do vile številka sedem, je s pridruženim glasom vprašala vrtarja:

„Kje je berač — kje je?“

Mož je mislil, da se ji meša.

„Kakšen berač?“ se je začudil.

„Berač, ki je pravkar pel! Moram ga videti! Še pred nekaj minutami je pel pri vas na vrtu!“

Zdaj šele se je vrlemu možu nekaj posvetilo. In uslužno ji je povedal, da je tisti berač malo preden je ona prišla, odšel, kam, seveda ne ve; če pa ga hoče na vsak način videti, naj se vrne drugi teden, ker prihaja redno ob istem času.

„Povejte mi,“ je s trepečočim glasom povzela Julija, „ali je berač ... slep?“

„O, ne — narobe; zdi se mi, da še prav dobro vidi,“ je dobila za odgovor.

„Morda pa je drugače poabljen — na rokah, ali pa ... nogah —?“

„Čudno, da se tako zanima te za tega siromaka!“ je nezapljivo menil vrtar. „Če bi bil zal mlad dečko, bi še razumel; tako pa je star in na dveh berglah, ki se jima nikakor ne da reči, da bi bili poetični!“

Juliji je bilo dovolj. To je bil njen oče — kdo bi po vsem tem mogel še dvomiti? Da, njen oče je beračil, da je mogel preživiti rodbino, ko je bila ona bolna — da, njen oče! Zdaj pa berači, da pomaga pri gospodinjstvu. In da nihče ne bi vedel za to njegovo sramoto, si je izmislil pravljico o službi v tovarni. Moral se je zlagati, in da svojo prvo laž obrani, je še dalje lagal. Zdaj se je tudi spomnila sto drobnih stvari v vedenju svojega očeta, ki so ji prej ušle izpred oči. Da, zdaj je razumela: njen oče poje po dvoriščih, iz usmiljenja mu mečejo pred noge bakrene in nikljaste novčiče — od tod ta obilica drobiža, ki ga prinaša domov. Da pa nihče ne bi mogel ničesar sumiti, je ves teden spravljal

Polinska

denar in ga prinašal domov v soboto — tisti dan, ko izplačujejo delavce!

Potrta se je hči obrnila. Materi ni povedala, kaj je dognala.

S čudno tesnobnostjo v srcu, ki si je ni vedela pojasniti, je Julija ta večer čakala na očeta. In ko je Gobriand naposled stopil v sobo, utrujen kakor po navadi in hripav, in navidez vesel pozdravil in objel ženo in hčer, je Julija začutila, kako so ji v oči stopile solze. Srce ji je bilo prepolno — en sam pogled, ena sama

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 5. strani

1. Angleška in ameriška votla mera; v Ameriki približno 35 1/4 litra, na Angleškem 36 1/4 litra.

2. Različno. Pri nas 56 dek, na Angleškem 375 gramov, v Nemčiji pol kile itd.

3. Zemljepisna milja je ena petnajstina ekvatorske stopinje ali 742 km; morska milja je ena četrtnina zemljepisne ali 1855 km; angleška milja ima 1600 metrov.

4. Oni dve črti sta nastali iz U: = United States (Združene države).

5. Zalitev, psovanje.

6. Veličastno.

7. Najtežja kovinska prvina, ki se jako težko tali; rabijo jo za nitke v žarnicah.

beseda ali kretnja — in spustila bi se bila v krčevit jok; toda imela je še toliko oblasti nad seboj, da je zadržala solze in se obvladala. Ni imela namena očetu povedati, kaj je odkrila, zakaj bala se je, da ga ne spravi v zadrego; in za nič na svetu ne bi marala, da bi zardel pred njo.

Toda Gobriandova žena ... Saj najbrž ni prav nič hudega mislila, vendar —

„Danes je tvoj rojstni dan, mož, in obe, jaz in Julija, ti želiva vsega dobrega,“ je rekla možu, ko je sedel za mizo. „Hoteli sva ti tudi pripraviti prijetno presenečenje, in ni najina krivda, da je vse splavalo po vodi.“

Julija je pogledala mater s široko razprtimi očmi.

„Kakšno presenečenje?“ je vprašal Gobriand, nič hudega ne sluteč.

„Hoteli sva te obiskati v tovarni in te odvesti s seboj v naravo, pa —“

Gobriand je prebledel na smrt, ko je začel te besede.

„Vprašali sva v tovarni, pa so nama rekli, da te ne poznajo. To se nama jako čudno zdi. Kje pa si potem?“ je radovedno vprašala mati, ki ni slutila resnice.

„Tega ne razumem — niti besedice ne razumem!“ je ves prepaden odgovoril Gobriand. Toda takoj se je spet zavedel.

„Bil sem v oni tovarni do včeraj — da, šele od včeraj nisem več v tej službi. Sprl sem se namreč z delovodjem, pa so me odpustili. A na srečo imam med delavci tamkajšnjih tovarni dosti znancev, in se nič ne bojim, da ne bi kmalu dobil druge službe. Škoda le, da me nista tam dobili — Bog ve, kaj sta si mislili!“ je lagal starec.

Julija se je strastno vrgla očetu okoli vratu in ga vroče poljubila, da skrije solze, ki so ji zameglile oči.

In tako je bil stari Gobriand iznova prepričan, da ima njegova pravljica uspeh.

Šesto poglavje

UGRABLJENJE

Pavel, Levigierov sin, ni pozabil onega prvega srečanja z Julijo. Mehka, otožna dekletova lepota ga je uklenila; vselej, kadarkoli je šel k očetu na obisk — in zadnje čase je to postajalo precej pogosto — vselej je moral misliti na Julijo.

Nekega večera jo je zagledal, ko je stopala po dobro znani mu poti domov — a ne sama, in to mu je zadalo zbudljaj v srce. Z njo je bil mlad mož, ki ga ni poznal, ki pa ga je presenetil s svojo podobnostjo njemu samemu.

„Ljubimca ima!“ si je grenko rekel mladi oficir.

Skomignil je z rameni in je že hotel kreniti svojo pot. Toda nekaj mu je reklo, naj gre za njima. Ali se je hotel prepričati, ali je spremljevalec res njen ljubimec?

Pavel si ne bi bil priznal, vendar je bilo tako: v njem je gorela ljubosumnost.

Julija je šla z Gastonom roko v roki, vendar nihče kdor ju je videl, ne bi mogel reči, da sta to dva srečna ljubimca.

„Danes se poslednjič vidi!“ je rekla Julija. „Tako mora biti; ker nimava nade, da si bova kdaj mož in žena, je bolje, da se za zmerom ločiva.“

„O, Julija!“

„Verjamem ti, Gaston,“ je nadaljevala deklica, „verjamem ti, da ni po tvoji krivdi — saj ti moram verjeti! V tvojem življenju je nekaj jako skrivnostnih stvari, ki jih ne poznam — gotovo je kaka obveza, ki je močnejša od tvoje ljubezni in kateri se moraš ukloniti!“

„O, Julija, kako dobro, le predobro si pogodila! Če tega ne bi bilo, kdaj bi že bila moja žena!“ je obupno vzkliknil Gaston.

„In ker te obveze ne moreš ... ne smeš prelomiti, zato, vidiš, Gaston, je bolje, če se nikoli več ne vidiva!“

Mladi mož je pobesil glavo. Moral je priznati, da ima deklica s svojimi razlogi prav.

Pavel Levigier je šel ves čas nekaj korakov za njima in skušal prestreči njune besede. Toda bila sta vendarle predaleč. Zdaj sta se razhajala.

„Do svidenja!“ se je z muko poslovil Gaston. „Do svidenja, Julija — jutri ob tem času!“

Deklica pa je odkimala.

„Z Bogom, Gaston! Zdravstvuj ... za zmerom!“

„Julija!“ je zavpil za njo. Toda nje že ni bilo več. Obrnila se je in pobegnila, ne da bi se bila še ozrla, zakaj njene oči so bile polne solz.

Gaston je prihajal proti Pavlu. Toda videl ga ni, zakaj bil je kakor iz uma od obupa. Mladega oficirja je za trenutek obšla misel, da bi z njim začel prepir, tako ga je zmoglo ljubosumje — toda preden se je utegnil odločiti, je Gaston že zavil v ozko ulico in mu izginil izpred oči. Pavlovo pozornost pa je takrat zbudila druga stvar.

Ko je namreč odvrnil pogled od Gastona in se ozrl po deklici, je zagledal dva moža, k sta šla za njo, po cesti pa je z njima vstric vozil zaprt avto. Dvakrat, trikrat se je Julija ustavila in si z robcem otrla solze — in vselej sta se ustavila tudi ona moža. In z njima tudi avto.

„Kaj naj to bo?“ se je vprašal poročnik. In ker se mu je zdelo, da grozi deklici nevarnost, je pospešil korak.

In zdaj se je v nekaj sekundah odigrala pred Pavlovimi očmi drama, odigrala tako bliskovito, da ni niti utegnil poseči vmes.

Moža, ki sta šla za Julijo, sta se namreč iznenada vsak s svoje strani približala deklici in jo prijela pod ramo. Istočasno je obstal tudi avto tik pločnika — šofer je skočil iz voza in odprl vrata.

Julija je instinktivno zamahnila z obema rokama in

skušala moža odriniti od sebe, toda bila je preslaba. Neznanka sta jo vzdignila in porinila v avto. Eden obeh neznancev je stopil k njej v voz, vratca so se zaloputnila in zadušila Julijine klice na pomoč, avto pa je pognal in bliskovito izginil za vogalom. Drugi neznanec je ostal sam na cesti, ki je bila tisti trenutek popolnoma prazna.

Pavel se ni pomišljal; planil je na moža in ga stisnil s tako silo za vrat, da niti pisniti ni utegnil.

„Z menoj pojdete na policijo, lopov!“ je zavpil poročnik.

Oni pa je s pridušenim glasom zahropel: „Pustite me, saj me še zadušite!“

„Z menoj!“ je kriknil Pavel namestu odgovora.

„To se vam bo še maščevalo!“ je s pojemajočim glasom zaječal neznanec, „na policiji me poznajo!“

Pavel je nekoliko popustil. „Kaj ste storili z deklico?“ je vprašal škrtaje. „Kam ste jo odvedli?“

„Kam pa spravijo vsa ta dekleta, ki jih takole srečate na cesti? Na policijo — to bi že lahko vedeli! Jaz sem uradnik nravnostne policije, in če vam smem kaj svetovati, gospod poročnik, bi vam rekel, da bodite drugič pač nekoliko opreznější pri izberi svojih ljubic!“

To reki je pokazal osuplemu oficirju nekako legitimacijo, se priklonil in šel. Preden se je Pavel opomogel od presenečenja, ga že ni bilo nikjer več.

Mlademu oficirju je bilo, kakor da je dobil udarec s kolom po glavi.

„Ona naj bo lahkomišelná deklica, kakršne nravnostna policija lovi! Ona, ki jo vsi v hiši poznajo, spoštujejo in cenijo — ona naj bo navadna pouličnica! O, policijski agent se je gotovo zmotil v njej — saj ne bi bilo prvič, da bi se zgodila taka pomota! Ne, ne,

takoj je treba obvestiti njeno rodbino!"

V vsej naglici se je Pavel vrnil domov. V veži se je skoro zaletel v očeta.

„Kam pa tako naglo?“ se je začudil stari Levigier.

Sin mu je v naglih besedah povedal, kaj se je zgodilo. Oče je namršil obrvi.

„In kaj nameravaš zdaj storiti?“ je vprašal kratko.

„Obvestiti dekličinega očeta, da reši dekle sramote in da jo spravi s stražnice domov.“

„Ne prenašli se! Saj ne moreš vedeti, kaj je resnica! Vidiš, jaz ne verjamem dosti ženski čednosti. Dekletu je dobrih dvajset let in kdo ve! Bodi oprezen, sin moj, in ne prenašli se!“

To rekši je stari Levigier sam stopil gor v Gobriandovo stanovanje. Stari je pripravil vse za večerjo in je postajal že nemiren, da hčere tako dolgo ni. Takrat pa so se odprla vrata. Na pragu se je pojavil Levigier.

„Gospod Gobriand,“ je začel došlec kar naravnost, „moj sin je malo prej srečal na ulici vašo hčer —“

Gobriandu je zastala sapa. Nekaj strašnega se je moralo zgoditi!

„Mojo hčer!“ je vzkliknil s trepečočim glasom. „Kaj se ji je pripetilo?“

„Kakor sem rekel,“ je nadaljeval mirno Levigier, „jo je moj sin srečal na cesti ne daleč od tod, ko sta jo mahoma zgrabila dva moška vsak s svoje strani in jo potisnila v avto. Moj sin se ni utegnil vmešati v svar, tako naglo se je vse odigralo.“

Gobriand je poblebel na smrt. Njegova žena je s krikom omahnila na stol.

„Kakšna moža sta to bila?“ je s pridušenim glasom vprašal starec.

„Moj sin je enega od njiju malone zadavil. To je še sreča za vas, zakaj drugače najbrž sploh nikoli ne bi zvedeli, kaj se je zgodilo z vašo hčerjo.“

„A kaj se je zgodilo?“ je z zlo slutnjo vprašal Gobriand. „Govorite, če imate srce v prsih! Govorite — ali ne vidite, da tega ne prenesem več?“

„Dobro, dobro,“ je mirno odgovoril Levigier. „Mož, ki ga je moj sin prijel in ga skoraj zadavil —“

„Kje je ta človek?“

„Če me boste neprestano prekinjali, gospod Gobriand, ne bom nikoli končal,“ se je razvnel Levigier. „Ta mož je bil uradnik s policije — npravnostni policist, in šofer najbrž tudi.“

Gobriand ni razumel.

„Uradnik s policije?“ je zajeceljal. „Uradnik npravnostne policije? Kaj naj to pomeni? Kje je moja hči?“

„Prav gotovo že na policijski stražnici.“

„Moja hči na stražnici!“ je zakričal starec. „Kaj pa je naredila? Nemogoče! Vaš sin ni prav videl, gospod Levigier!“

„Na žalost je le še preveč res,“ je povzel Levigier. „Pavel se ni mogel zmotiti — prevečkrat je srečal gospodično Julijo, da je ne bi poznal.“

Gobriand ni mogel razumeti. „Na policiji, na policiji!“ je venomer ponavljal. — Zdajci pa se mu je izvil iz grla globok vzdih, z rokami si je obupno segel v lase, in oči so se mu zalile s krvjo. Strašen je bil ta trenutek pogled nanj.

Levigier je umolknil. Videl je, da nesrečnik začenja razumevati strašno resnico.

„Za pouličnico so jo imeli!“ je zatulil starec, „za pouličnico!“ Zvrtilo se mu je pred očmi in zgrudil se je na tla.

Levigier se je tiho splazil iz sobe. Toliko obupa in nesreče mu je šlo do srca, čeprav se je drugače kazal brezsrčnega in brezbržnega za tujo bolelost.

Minilo je precej časa, preden se je starec osvestil. Prvi trenutek sploh ni vedel, kaj se je zgodilo. Potlej pa je zagledal poleg sebe svojo ženo,

ki je baš takrat odprla oči. To mu je vrnilo spomin.

„Julija — pouličnica!“ je z grozo zašepetal. „Ne, ne — to ni mogoče!“ Zdajci pa se je potolkel po čelu.

„Že imam!“ je vzkliknil.

„Kaj imaš?“ se je trudno oglasila žena.

„Npravnostna policija ali kakor ji že pravijo ni na lastno pest tega napravila, ne; zapoved je prišla od našega sovražnika Forgesa, ta lopov je to storil! On je mogočen in ima povsod prijatelje, nič težkega mu ni zato bilo kaj takega doseči. In kaj je njemu tak zločin — da, on je, prepričan sem o tem!“

„A počemu?“

„Še vprašaj?“ se je zagrohotal stari. „Ne slutiš? Res — kako naj spodobna ženska pride na tako misel! — Stvar je na moč enostavna. Julija bo to noč prebila skupaj s postopači, pijanci in pocestnicami — zaprta skupaj z izvržkom pariškega nočnega življenja —“

Razočarali so nas

mnogi, ki smo jim list pošiljali v dobri veri na up. Ko je bilo treba po več mesecih naročnino vendarle poravnati — pa so z užaljeno gesto list vrnili, češ: saj nam ne uga-ja! Tudi to smo doživeli, da je kdo prosil list na ogled, vrnil nam ga ni, ko smo mu ga čez dva ali tri mesece ustavili, ker ni plačal niti pare, je pa še tisti teden prišlo novo naročilo z drugim imenom pa istim naslovom — denarja kakopak še danes nismo videli. Nas le veseli, če ljudem „Roman“ tako uga-ja, da ne morejo biti brez njega; toda za-stonj ga na žalost vendarle ne moremo deliti.

Ker smo lani imeli z neplačano naročnino veliko škodo, moramo trdno vztrajati na tem, da se naročnina plačuje naprej. Poslej bomo brezpogojno ustavili list vsakomur, kdor

prvi mesec

tekočega četrletja ne poravna naročnina za dotično tromesečje. Za naknadno dobavo manjkajočih števil ne prevzamemo jamstva, ker bomo lista zaradi velikih izdatkov tiskali le malo za zalogo.

Doma, v družini

Histerija

Histerija je bolezen, ki znanstveno še ni popolnoma dognana. Zdravniki vedo samo to, da ni pri njej nikakih izprememb v možganih ali v živčnem sistemu.

Časih leži histerik leta in leta v postelji in popolnoma ohromi. Drugi izgube govor. Pripetilo pa se je že, da so bolniki nenadoma ozdraveli po kakem dogodku, ki je duševno vplival nanje, časih pa so se boleznimi iznebili tudi brez vsakega vidnega vzroka.

Kar se tiče duševnega življenja, so histeriki nepreracunljivi, danes angeli, jutri vragi. Časih sploh ni mogoče z njimi živeti, ker sovražijo vse v družini.

Histeriji je vzrok pred vsem nepravilna vzgoja in bolna živčna razdraženost. Tudi pomanjkanje fizičnega dela jo časih povzroči. Razvajene in razočarane ženske slabih živcev, spolno premalo zadovoljene žene so skoraj vselej neozdravljivo histerične. Prehodno histerijo pa dobi mnogo bolnih, nervoznih ali nesrečnih žensk.

Histerijo je treba vselej zdraviti po njenih vzrokih. Pri tem mora igrati veliko vlogo duševno vplivanje na bolno osebo. Treba ji je izpolniti vsako upravičeno željo, po drugi strani pa ji naložiti dela, ki zbudi njeno voljo in vpliva na njen razum. Tudi strogost je kdaj potrebna! Histeriki naj delajo na vrtu, hodijo v hribe in dosti telovadijo. Treba jim je mnogo izpremembe. Z njo dosežete pri zdravljenju histerije čudovite uspehe. Spolno izživiljanje je nekaterim potrebno, drugim škodljivo in je treba biti pri

tem oprezen. Dostikrat se pa opaza pri histerikih spolna razdraženost in onanija. Za to so dobro sredstvo tople kopele, vsak dan nekaj dela, da se mišice utrudijo, hrana brez dražilnih snovi in duševni počitek.

Kakopak da je treba biti s histeriki angelsko potrpežljiv.

Domača lekarna

naj vsebuje vsaj tole: sredstva za odvajanje, za čiščenje krvi, za ustavitev krvavjenja in driske, za potenje, za razne ženske bolezni, za bolečine v vratu, kašljanje, krče, motnje v želodcu in črevesju, za protin, za omiljenje bolečin pri opeklinah, za rane in za zobne bolečine. Ta zdravila ti za majhen denar izbere in pripravi vsak lekarnar.

Razen zdravil imej vedno pri roki nekaj velikih in malih povojev gaze, ki pa mora biti sterilizirana, dalje večjo količino vate, nekaj obliža, levkoplata, platna, ki ne propušta krvi, jodove tinkture, lizola in borove vazeline. Za izpiranje ran je dobro imeti pri roki steklenico čistega alkohola.

S temi sredstvi si lahko vselej pomagaš.

Ne kuhaj predolgo!

Grda razvada je kuhati jed na odprtem ognju dokler ne pride čas, ko jo je treba prinesiti na mizo. Vedeti moraš, da z dolgim kuhanjem jedi izgube velik del hranilnih snovi, ki jih naše telo neobhodno potrebuje. Zato kuhaj vsako jed samo toliko časa, dokler je treba. S tem prihraniš na gorivu, ki tudi ni tako poceni.

Kavna krema

Skuhaj petnajst dkg dobre kave in jo popari z vrelo smetano. V kotličku stepi osem rumenjakov, žlico moke, tri decilitre sladke smetane in sedem žlic sladkorja.

Kavo, ki si jo prej poparila, precedi skozi cunjo v kotliček, da ocedek ne pride zraven. Potem vse skupaj mešaj na vročem ognju, da se zgosti.

Janežev kruh

Mešaj četr štiri kile sladkorja s sedmimi rumenjaki in dodaj nato sneg

iz sedmih beljakov, žlico stolčnega janeža in dvajset dkg moke. Naredi podolgasto štruco, če gre, v posebnem pekaču, ki ga dobiš v ta namen v vsaki trgovini z železnino, in jo speci.

Marijina torta

Potrebščine: 14 dkg presnega masla, 14 dkg najfinejše pšenične moke, 7 dkg mandeljev, 10 dkg sladkornega prahu, ¼ zavojevka Dr. Oetker-jevga vanilinovega sladkorja, jajce, sok in olupki ½ oranže, 1 žlica dobre sladke smetane, marmelade oziroma orešni nadev.

Prilava: Zdrobi fino na deski surovo maslo z moko, dodaj fino stolčene oluščene mandelje, sladkor, rumenjaki, oranžni sok, dobro zrezane oranžne olupke in sladko smetano ter napravi iz tega rahlo testo. Ko si ga napravila, ga razreži na 4 kose, razvaljaj vsak kos do debelosti mezinca, obreži liste, da dobe četrtooglasto obliko, položi vsak list posamezno na dno četrtooglastega tortnega modla ali namazano pločevino in vsakega polagoma peči. Spečene liste snemi s širokim nožem jako previdno s pločevine, da se ne stro, in namaži na vsak list drug nadev: na tega orešni nadev, na drugega ribizljevo marmelado, na tretjega mandljeve nadev, gornjega pa obloži s snegom za španske vetrce ter glaziraj s kavo ali drugim ledom. To posuši še enkrat v pečici in okraši nato z vkuhanim sadjem.

Ta torta je izredno fina in postane jako visoka; zato je prikladna za gostije in druge svečanosti.

ALI HOČEŠ BITI LEPA?

Ni pravilica, da so že stari Egipčani poznali kozmetična sredstva. Ko so odkopavali Tutankhamonovo grobnico, so našli v njej posodice pomad in neverjetno lepo dišečih volnav. To je najboljši dokaz, da ljudje skrbje za lepoto, kar obstoji svet...

Kaj se danes uporablja za ohranitev lepote in svežosti, ki si je želi vsaka ženska? ZORAIDA KREMA ohranja svežost in mladost lica ter odstranjuje gube, ki so največji sovražnik lepote. Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

ZORAIDA MILO je izredno dehteče, priporočljivo za vsako poit in se izvrstno peni.

Elegantno opremljena škatlica Din 12.—. ZORAIDA PUDER v vseh barvah, bel, rožnat, creme, ocre, naturelle, je nalažil in brezhiben. Okusno pakiran v škatlicah Din 6.—, 12. 20.—.

MILCH-KREMA DR. BROEMA je edino sredstvo proti pegam in madežem.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50. MELITIS-KREMA (rastlinski vosek) je čisti naravni preparat, ki v nekaj dneh odpravi lisaj. Škatlica Din 10.—.

BORAKS je na vsak način potreben dodatek vode pri umivanju. Škatlica Din 10.—.

Poslednja novost na polju kozmetike so vsekakor preparati:

„OPERA“: „OPERA“ Eau de Cologne, elegantno opremljena s 100 grami vsebine Din 40.—.

„OPERA“ parfem, izredno dehteč, elegantno adjustrana steklenica Din 50.—.

„OPERA“ krema za lice, lonček Din 40.—. „OPERA“ puder, v vseh barvah, velika škatlica Din 30.—.

Vse gori opisane preparate prodaja in razpošilja s pošto

PARFUMERJA URAN, Mestni trg 11, Ljubljana

Ureja Boris Rihteršič

Intervju z Johnom Gilbertom

Za nemogočo stvar rabijo pri nas izraz „nositi vodo v situ“, v Ameriki, ki je sto let pred nami, pa „intervjuvati Johna Gilberta“.

Morda ste že kdaj čitali intervju z njim, prepričani pa ste lahko, da je bil izmišljen. Filmska zgodovina pozna samo tri, štiri intervjuje z Johnom Gilbertom in težko da je bil oni, ki ste ga brali vi, eden izmed tistih.

Zadnjič pa je imel Hollywood senzacijo. Neki časnikar se je posrečilo priti do Gilberta in dobiti odgovore na nekaj vprašanj. Ti odgovori so drugi dan blesteli na naslovnih straneh največjih ameriških listov.

Bilo je pa takole:

Neki newyorški dnevnik je poslal v Hollywood mlado poročevalko z nalogo, da v filmski metropoli odkrije kako senzacijo. Ko se je pojavila v ateljejih, je zbudila mnogo pozornosti. Ljudje so se izpraševali, odkod prihaja in kaj želi, toda ona ni hotela ničesar povedati. Imela pa je s seboj dovoljenje za obisk MGM-ovih ateljejev in nihče ji ni nič mogel. Tako je prišla tudi v oddelek, kjer so snemali prizor iz najnovejšega zvočnega filma, kjer igra John Gilbert glavno vlogo.

Seveda jo je kaj kmalu opazil, kakor opazi vsako lepo dekle. Poročevalka je bila toliko pametna, da je takoj pristala na sestanek v nekem hollywoodskem varijeteju in sta se zvečer res tamkaj dobila. Med plesom in pogovorom je zvedela od njega marsikaj. Zvedela je, da se je razdrla poroka med njim in Greto samo zato, ker „nordijska sirena“ ni hotela nekoč z njim na

daljše potovanje na njegovi jahti. Zvedela je, da se je spril iz istega vzroka tudi z Dorothy Jordanovo. Potem pa še druge stvari. Povedal ji je, da misli letos priti v Evropo, kamor so ga že tolikrat vabili, da pa bo potoval inkognito, ker noče, da bi se mu zgodilo kakor pred leti Chaplinu, ki se je vrnil polmrtve od sprejemov v Ameriko.

Glede svojega dela ji je povedal, da začne v kratkem snemati nov film iz svetovne vojne. Kdo bo njegova partnerica, še ne ve, najbrž pa se bo na njegovo željo družba odločila za Joano Crawfordovo. Seveda je takoj kategorično zanikal, da bi bil on kaj kriv pri sporu med mladim Fairbanksom in Crawfordovo, o katerem se v zadnjem času dosti govori po Hollywoodu.

Poročevalka si je kakopak vsako besedo dobro zapomnila. Ko se ji je zdelo, da že dovolj ve, se je poslovila, sedla v avto in oddrvela na pošto, na telefon...

Pravijo, da je bil Gilbert drugi dan zelo slabe volje...

Zena v džungli

To je naslov enega novih Paramountovih nemških filmov. Znana nemška igralka Charlotte Ander igra v njem glavno žensko vlogo. Dejanje se vrši v tropskih krajih, v Singaporu in na neki plantaži tam blizu.

Vsebinska je tragična in slika usodo žene, ki so jo poročili z možem, ki ga ni ljubil. Okrog in okrog nje so sami tujci, Indijci. Nikjer ne najde človeka, ki bi se mu mogla zaupati. Končno se vrže v objem nekemu mlademu fantu, moževemu prijatelju. Takrat vzplamti prvič njena ljubezen. Žena se oglasi v njej.

Kmalu pa opazi, da jo ljubček samo vara. Dolgo se bori z njim, s svojo vestjo in končno spozna, da je njeno življenje uničeno za vedno. V obupu ljubimca ustrelji.

Pred sodiščem se brani in najde pri sodnikih usmiljenja. Oprostite jo, toda ona sama sebi ne more oprostiti. Svojemu možu prizna kaj se je zgodilo. Pričakuje, da jo bo odgnal, želi si tega, a mož ji ukaže ostati pri njem. Pred njo leži zdaj življenje, čisto enolično življenje kakor prej, ob strani mo-

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Prva dunajska filmska opereta

DENAR NA CESTI

Igrajo sami člani bivšega dunajskega dvornega gledališča.

Opereta z Willyjem Forstom:

LJUBIM, LJUBIS, LJUBI...

ža, ki ga ne ljubi. Mora živeti in čaka, čaka, dokler smrt ne zastre s svojim pajčolanom tragedije žene, ki je samo enkrat ljubila in bila še takrat varana...

Chaplin in njegova zlata ura

Charlie Chaplin je nekoč ušel svojim prijateljem iz Hollywooda in se skrivaj peljal v New York, kjer si je najel sobo v majhnem hotelu. Bil je vesel, da se mu je v tem milijonskem mestu posrečilo izginiti brez sledu. Peljal se je s podzemeljsko železnico v najbolj oddljuden okraj, kjer se je družil z ubogimi ljudmi in pohajkoval po ulicah. Ko je hotel pogledati na uro, je presenečen ugotovil, da je več nima. V gneči v podzemski železnici mu jo je moral nekdo ukrasti. Izguba za Chaplina ni bila tako velika in je nanjo pozabil.

Ko se je drugi dan po isti poti vrnil v hotel, je pri slačenju začutil v levem žepu suknje nekaj težkega, česar se ni mogel spomniti. Izvlekel je iz žepa majhen zavojček in zagledal v njem krasno z briljanti posejano uro iz platine. Žraven pa je bilo pismo in v njem je bral začuden Chaplin tole:

„Dragi mojster! Oprostite, da sem Vam napravil neprijetnosti, ko sem Vam odnesel uro. Šele napis znotraj na pokrovu mi je povedal, da je last moža, ki ga tako zelo cenim. In namestu Vas sem se razjezil, da ima tak umetnik tako čebulo. Zato sem danes snel najlepšo uro, ki sem jo videl na Wallstreetu, in Vas prosim, da jo obdržite, jaz pa v spomin na Vas spravim Vašo — — —“ (Iz „Filmwelt“)

Nemški igralci se selijo v Ameriko

Po dolgoročni pogodbi, ki jo je podpisal pri MGMu znani nemški karakterni komik Paul Morgan, je prišel na vrsto Egon von Jordan, ki je bil prej samo začasno angažiran. Po uspehi igri ljubavnika v nemški verziji „Procesa Mary Duganove“, kjer je bil partner Nore Gregor, ki je pravtako Nemka, se je zavezal za več let pri MGMu. Premijera „Pro-

Kupon 1 film

cesa Mary Dugan" je imela v Hollywoodu izreden uspeh. Bili so navzoči vsi dopisniki nemških listov iz Amerike in veliko Nemcev, ki so se samo zato pripeljali v Hollywood. Tako znajo ceniti Nemci svoje rojake.

Filmski drobiž

Olga Čehova je pred kratkim odpotovala v Hollywood, kjer je angažirana za nemško verzijo filma „Republika ukazuje“. V dveh mesecih se mora vrniti v Evropo, kjer je vezana s pogodbo.

Willy Forst stanuje v Berlinu-Charlottenburg 9, Sachsengasse 8, in rad pošlje avtoogram. Rojen je bil na Dunaju, kjer je njegov oče imel delavnico za slikanje na porcelan. Moral bi bil študirati, toda postal je rajši igralec. Nastopal je najprej v Brnu in Marijanskih Laznah, potem pa v Berlinu v „Zapadnem gledališču“, odkoder je prišedral v „Metropol“. Tam ga je odkril režiser Freissler in ga takoj angažiral za več zvočnih filmov. V Ljubljani smo že videli njegove filme: „Atlantik“, „Dve srci v 3/4 taktu“, „Tango ljubezni“, in „Pesmi je konec“. V kratkem pa pride „Ljubim, ljubiš, ljubi“.

Greta Garbo bo prihodnje leto snemala dva filma. Vsebina prvega, ki se bo imenoval „Inspiracija“, še ni znana, v drugem pa bo igrala vlogo slavne volunke Mate Hari.

Lawrence Tibbett — Rus. Ena zadnjih številk ruskega dnevnika „Vozroždenije“, ki izhaja v Parizu, prinaša zanimivo vest, da je Lawrence Tibbett po rodu Rus.

FILMSKA VPRAŠANJA

Ker so naši čitatelji pokazali izredno veliko zanimanja za naša filmska vprašanja, smo se odločili

povišati število nagrad v vsaki številki s šest na deset

in sicer v tem-le redu:

Prva nagrada 5 krasnih fotografij filmskih igralcev. Za to nagrado je treba rešiti vseh pet vprašanj.

Druga nagrada 4 fotografije. Pogoj je pravilna rešitev vsaj štirih vprašanj.

Tretja nagrada 3 fotografije. Za to nagrado zadoščajo pravilne rešitve vsaj treh vprašanj.

Četrta nagrada 2 fotografiji. Rešiti je treba vsaj dve vprašanji.

In naposled šest tolažilnih nagrad po 1 fotografijo, za katero je treba rešiti vsaj po eno vprašanje.

Rešitve sprejemamo samo prvih šest dni po izidu lista, odgovore in imena nagrajenih pa prinesemo v številki, ki izide 14 dni po priobčitvi vprašanj. Rešitvam je treba priložiti kupon. Če pride za to ali ono nagrado vpoštev več reševalcev, odloči žreb.

Novi letnik začnemo s temile vprašanji:

1. Pri kateri filmski družbi igra Greta Garbo?
2. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Ljubim, ljubiš, ljubi“?
3. Kdo igra glavno žensko vlogo v filmu „Olimpija“? (Gl. „Roman“)
4. Kdo je igral Dreyfusa v filmu istega imena? (Glej „Roman“.)
5. Kako se imenuje najbolj znani pasji filmski zvezdnik?

Odgovore na filmska vprašanja v 51. številki in imena nagrajencev priobčimo prihodnjč.

Nadaljeavnje s 4. strani

solnce se je svetlo odbijalo od srebrnih rogov, zlatih našivov in medenih gumbov uniform. Za godbo je prišel praporščak z zastavo, potem pa dve tri vrste samozavestnih žensk v uniformah in ponosnem jermenju. Naposled so prišli tudi fantje, nekateri v uniformah, ki so jim postale že pretesne in so izgubile obliko, drugi pa kakor Peter v skromnih modrih oblekah in slammikih. Peter je pritisnil naprej ob izprevodu. Na vogalu je postal in množica se mu je umaknila.

Bil je vesel, da se je mogel nasloniti na kandelaber. Spet ga je prišla stara bolečina v stegnu. Lahen vetrič je zapihal in takoj mu je postalo boljše. Vse povsod zastave, Peter je dvignil glavo in oči so se mu zasvetile. Kapela je svirala vojaško koračnico kakor takrat, ko je šel v vojno. Leva, desna, leva, desna — kako objestni so bili takrat! Zastave vse povsod, kakor rdeči, beli in modri baloni. Kate je stala na vogalu, in ko je bil prišel mimo nje, ga je bila prijela za roko in on jo je poljubil vpricho vseh. Ta prekleta bolečina! Peter je snel klobuk in si otrl čelo. Moj Bog, ko bi bil spet cel, z obema nogama in bi korakal z drugimi v izprevodu!

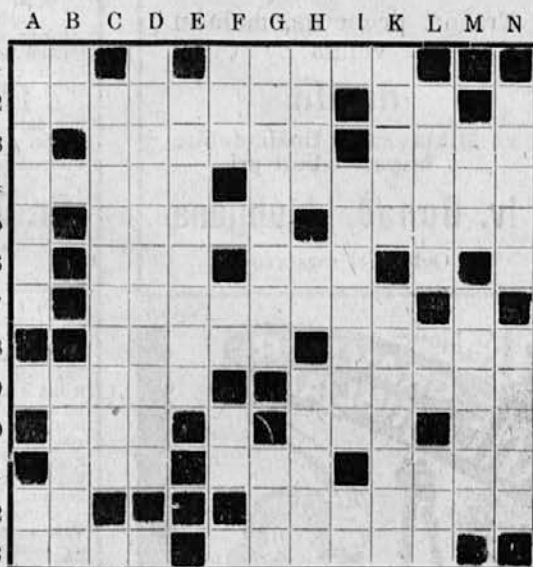
„Nekomu je slabo,“ je začul zdajci zraven sebe in potem žvižg stražnika. „Glej, dečko, da se čim prej rešiš te gneče!“ mu je rekel policist. Peter si je jel utirati pot skozi množico, saj je tudi sam že hotel proč.

A tu ne, tu ni smel dalje! Zakaj tu je prihajala Kate, Kate v sivi obleki s cvetico v roki, z majhnim vijoličastim klobukom, vijoličastim kakor njene oči, s solncem v teh očeh in z belo smejočimi se zobmi, ko se je zdajle obrnila k svojemu spremljevalcu. Širokopleč, tehten mož, gotovo

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. Ploskovna mera; kraj na Primorskem; 2. Nakaznica; pesnitev; 3. Tek; Ibsenova drama; 4. Ogiljkova spojina; mitološki strežaj; 5. Grška boginja; izraz iz elektrotehnike; 6. koristna rastlina; angleško ime; 7. Geološka doba. 8. Nikalnica; toplice na Dolenjskem; 9. Žensko ime; krasota; 10. Del voza; čutilo; kraj pri Ljubljani; 11. Narobe mesec; zločin; očiščevališče; 12. Predlog; almanah; 13. Država v USA; običaj.

Navpično: A. Slabokrvnost; veznik; B. Solnčni bog; moško ime; C. Pokrajina v Španiji; D. Kupičenje denarja; E. Kraj v Dalmaciji; F. Riba; zaimek; ploskovna mera; G. Vrsta krokodilov; stara turška mera; H. Izraz iz glasbe; oc; zločinec; I. Dodatek; francoski spolnik; K.

Ruski politik; prerokovanje; L. Prostor za pristajanje ladij; zaimek; žensko ime; M. Odlikovanje; star denar; N. Časovni prislov; obrtnik.

politik, Peter je poznal to vrsto.

Peter, ta zala dama stopa proti tebi, snemi klobuk! Tako, z odkrito glavo idi tiho mimo nje, saj ni treba, da se srečata! Črn oblak ga objame, toda v megli vidi, da gre Kate k njemu. Kaj hoče Kate od njega? Ali ga je bila morda spoznala?

„Siromak je bolan,“ je začul tedaj nežen glas čisto zraven sebe, in nekaj srebrno leskečočega je palo v njegov klobuk.

„Moj Bog, Kate, ne tega! Ne, ne, ne tega! Moj Bog, Kate, ne dolarja, Kate, ti ne!“

A že je ni več bilo. Ni ga bila spoznala, pohabljenca in nekdanjega junaka z Marne.

Najboljše tamburice

Farkaševga in sremskega sistema izdeluje in razpošilja z jamstvom stara tovarna tamburice

STJEPAN M. GILG
SISAK, 251, Hrvatska.

Cenik tamburice pošljem na zahtevo zastonj. Odlikovan z dvema zlatima kolajnama.

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Rešitev križanke v zadnji številki:
Vodoravno: 1. Urad, Milodar; 2. Kolekovina; 3. Ob, lokomotiva; 4. Para, Iran; 5. Neva, Nobel; 6. Koleno, ono; 7. Anica, od, rana; 8. Lik, Omar, ar; 9. Janina, ara; 10. Nazor, ker; 11. On, agava; 12. Baron, iridij; 13. Anilin, na. — Navpično: A. Ukor, kal, goba; B. Rob, nonij, na; C. Al, pelikan, Ra; D. Delavec, nagon; E. Korana, iz, ni; F. Moka, ono; G. Ivo, omara; H. Limonada, gin; I. Ono, rakar; K. Ratibor, revir; L. Irena; Arad; M. Valona, in; N. San, Arabija.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Velikanska izbira. Skrajne cene.

ČE NIMAM DOBRE KAVE
DOBITE DNEVNO SVEŽE PRAŽENO LE
PRI TVR. B. MOJCH
LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5.

Krasna, primerna, mala in
velika

darila

za Miklavža in Božič dobite
v bogati izbiri pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbujala slika, in radi globokega svolega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev peclini prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd. tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prahrnila, mnoge nevolje radi slabega kipeja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristi Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najbolj začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in peclivo,
lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljih, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartljev, peclivo, torte i. t. d.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinje — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

